

Deddf Casglu a Rheoli Trethi (Cymru) 2016

2016 dccc 6

RHAN 3

FFURFLENNI TRETH, YMHOLIADAU AC ASESIADAU

PENNOD 7

YMWARED YN ACHOS ASESIAD GORMODOL NEU DRETH A ORDALWYD

Asesiad dwbl

62 Hawlio ymwared yn achos asesiad dwbl

Caiff person sy'n credu bod treth ddatganoledig wedi ei hasesu ar y person hwnnw fwy nag unwaith mewn perthynas â'r un mater wneud hawliad i ACC am ymwared rhag unrhyw dreth a godir ddwywaith.

Treth a ordalwyd etc.

63 Hawlio ymwared rhag treth a ordalwyd etc.

(1) Mae'r adran hon yn gymwys—

- (a) pan fo person wedi talu swm o dreth ddatganoledig ond yn credu nad oedd y dreth ddatganoledig i'w chodi arno, neu
- (b) pan asesydd bod swm o dreth ddatganoledig i'w godi ar berson, neu pan fo dyfarniad wedi ei wneud bod swm o dreth ddatganoledig i'w godi ar berson, ond bod y person yn credu na ddylid codi'r dreth ddatganoledig arno.

(2) Caiff y person wneud hawliad i ACC ad-dalu'r swm neu ei ryddhau ohono.

- (3) Pan fo'r adran hon yn gymwys, nid yw ACC yn rhwym i roi ymwared ac eithrio fel y darperir yn y Rhan hon neu drwy neu o dan unrhyw un neu ragor o ddarpariaethau eraill y Ddeddf hon.
- (4) At ddibenion yr adran hon ac adrannau 64 i 81, trinnir swm a delir gan un person ar ran person arall fel swm a dalwyd gan y person arall.

Cyfoethogi anghyfiawn

64 Gwrthod hawliadau am ymwared o dan adran 63 oherwydd cyfoethogi anghyfiawn

Nid oes angen i ACC roi effaith i hawliad am ymwared a wneir o dan adran 63 pe byddai ad-dalu neu ryddhau'r swm yn cyfoethogi'r hawlydd yn annheg, neu i'r graddau y byddai'n gwneud hynny.

65 Cyfoethogi anghyfiawn: darpariaeth bellach

- (1) Mae'r adran hon yn gymwys—
- (a) pan fo swm a dalwyd ar ffurf treth ddatganoledig a fyddai (ar wahân i adran 64) i'w ad-dalu i unrhyw berson ("y trethdalwr") neu y byddai person o'r fath i'w ryddhau ohono, a
 - (b) pan fo holl gost neu ran o gost talu'r swm hwnnw i ACC wedi ei hysgwyddo, at ddibenion ymarferol, gan berson heblaw'r trethdalwr.
- (2) Pan fo, mewn achos y mae'r adran hon yn gymwys iddo, golled neu niwed wedi dod i ran y trethdalwr, neu y gallai colled neu niwed ddod i'w ran, o ganlyniad i ragdybiaethau anghywir a wnaed yn achos y trethdalwr am y ffordd y mae unrhyw ddarpariaethau yn ymwneud â threth ddatganoledig yn gweithredu, mae'r golled honno i'w diystyru neu'r niwed hwnnw i'w ddiystyru, ac eithrio i raddau'r swm sydd wedi ei feintio, wrth wneud unrhyw ddyfarniad—
- (a) o ba un a fyddai neu i ba raddau y byddai ad-dalu swm i'r trethdalwr neu ei ryddhau ohono yn cyfoethogi'r trethdalwr, neu
 - (b) o ba un a fyddai neu i ba raddau y byddai unrhyw gyfoethogiad o ran y trethdalwr yn annheg.
- (3) Yn is-adran (2) ystyr "y swm sydd wedi ei feintio" yw'r swm (os o gwbl) y mae'r trethdalwr yn dangos ei fod y swm a fyddai'n digolledu'r trethdalwr yn briodol am golled neu niwed y dengys y trethdalwr iddo ddod i ran y trethdalwr yn sgil gwneud y rhagdybiaethau anghywir.
- (4) Mae'r cyfeiriad yn is-adran (2) at ddarpariaethau sy'n ymwneud â threth ddatganoledig yn gyfeiriad at unrhyw ddarpariaethau—
- (a) mewn unrhyw ddeddfiad neu ddeddfwriaeth yr UE (boed mewn grym o hyd ai peidio) sy'n berthnasol i'r dreth ddatganoledig neu i unrhyw fater sy'n gysylltiedig â hi, neu
 - (b) mewn unrhyw hysbysiad a gyhoeddir gan ACC o dan neu at ddibenion unrhyw ddeddfiad o'r fath.

66 Cyfoethogi anghyfiawn: trefniadau talu'n ôl

- (1) Caiff Gweinidogion Cymru wneud darpariaeth drwy reoliadau i drefniadau talu'n ôl a wneir gan unrhyw berson gael eu diystyru at ddibenion adran 64 ac eithrio pan fo'r trefniadau—
 - (a) yn cynnwys unrhyw ddarpariaeth a gaiff ei rhagnodi gan y rheoliadau, a
 - (b) wedi eu cefnogi gan unrhyw ymrwymadau i gydymffurfio â darpariaethau'r trefniadau ag y bo'n ofynnol eu rhoi i ACC yn ôl y rheoliadau.
- (2) Yn yr adran hon, ystyr “trefniadau talu'n ôl” yw unrhyw drefniadau at ddibenion hawliad o dan adran 63—
 - (a) a wneir gan unrhyw berson at ddiben sicrhau na chaiff y person ei gyfoethogi'n annheg yn sgil ad-dalu neu ryddhau unrhyw swm yn unol â'r hawliad, a
 - (b) sy'n darparu ar gyfer talu'n ôl i bersonau sydd at ddibenion ymarferol wedi ysgwyddo holl gost neu ran o gost y taliad gwreiddiol o'r swm hwnnw i ACC.
- (3) Mae'r ddarpariaeth a gaiff ei rhagnodi drwy reoliadau o dan yr adran hon ar gyfer ei chynnwys mewn trefniadau talu'n ôl yn cynnwys yn benodol—
 - (a) darpariaeth sy'n gwneud taliad yn ôl o'r math a ddarperir ar ei gyfer yn y trefniadau yn ofynnol o fewn unrhyw gyfnod ar ôl yr ad-daliad y mae'n ymwneud ag ef a bennir yn y rheoliadau;
 - (b) darpariaeth ar gyfer ad-dalu symiau i ACC pan na fo'r symiau hynny yn cael eu talu'n ôl yn unol â'r trefniadau;
 - (c) darpariaeth sy'n ei gwneud yn ofynnol bod llog a delir gan ACC ar unrhyw swm a ad-delir ganddo i'w drin yn yr un ffordd â'r swm hwnnw at ddibenion unrhyw ofyniad o dan y trefniadau i dalu personau yn ôl neu i ad-dalu ACC;
 - (d) darpariaeth sy'n ei gwneud yn ofynnol bod unrhyw gofnodion sy'n ymwneud â dilyn y trefniadau a ddisgrifir yn y rheoliadau yn cael eu cadw a'u darparu i ACC.
- (4) Caiff rheoliadau o dan yr adran hon osod rhwymedigaethau ar bersonau a bennir yn y rheoliadau—
 - (a) i wneud yr ad-daliadau i ACC y mae'n ofynnol iddynt eu gwneud yn unol ag unrhyw ddarpariaethau sydd wedi eu cynnwys mewn unrhyw drefniadau talu'n ôl yn rhinwedd is-adran (3)(b) neu (c);
 - (b) i gydymffurfio ag unrhyw ofynion sydd wedi eu cynnwys mewn unrhyw drefniadau o'r fath yn rhinwedd is-adran (3)(d).
- (5) Caiff rheoliadau o dan yr adran hon wneud darpariaeth ynghylch ym mha ffurf a modd, a phryd, y mae ymrwymadau i'w rhoi i ACC yn unol â'r rheoliadau a chaiff unrhyw ddarpariaeth o'r fath ganiatáu i ACC benderfynu ynghylch y materion hynny yn unol â'r rheoliadau.
- (6) Caiff rheoliadau o dan yr adran hon wneud darpariaeth ynghylch cosbau pan fo person yn torri rhwymedigaeth a osodir yn rhinwedd is-adran (4).
- (7) Caiff y rheoliadau wneud darpariaeth yn benodol—
 - (a) ynghylch yr amgylchiadau pan gyfyd rhwymedigaeth i gosb;
 - (b) ynghylch symiau cosbau;
 - (c) ar gyfer cosbau penodedig, cosbau dyddiol a chosbau a gyfrifir drwy gyfeirio at symiau'r ad-daliadau y byddai'r person wedi bod yn agored i'w gwneud i ACC pe byddai'r rhwymedigaeth wedi ei thorri;

- (d) ynghylch y weithdrefn ar gyfer asesu cosbau;
 - (e) ynghylch adolygiadau o gosbau neu apelau yn eu herbyn;
 - (f) ynghylch gorfodi cosbau.
- (8) Ond ni chaiff y rheoliadau greu troseddau.
- (9) Caiff rheoliadau a wneir yn rhinwedd is-adran (6) ddiwygio unrhyw ddeddfiad (gan gynnwys y Ddeddf hon).
- (10) Nid yw rheoliadau a wneir felly yn gymwys i fethiant sy'n dechrau cyn y diwrnod y daw'r rheoliadau i rym.

Seiliau eraill dros wrthod hawliadau

67 Achosion pan na fo angen i ACC roi effaith i hawliad

- (1) Nid oes angen i ACC roi effaith i hawliad am ymwared a wneir o dan adran 63 os yw'r hawliad yn dod o fewn achos a ddisgrifir yn yr adran hon, neu i'r graddau y mae'n gwneud hynny.
- (2) Achos 1 yw pan fo'r swm o dreth ddatganoledig a dalwyd, neu sy'n agored i'w dalu, yn ormodol oherwydd—
- (a) camgymeriad mewn hawliad, neu
 - (b) camgymeriad o ran gwneud hawliad, neu fethu â gwneud hawliad.
- (3) Achos 2 yw pan fo'r hawlydd yn gallu ceisio ymwared drwy gymryd camau eraill o dan y Rhan hon, neu pan fydd yn gallu gwneud hynny.
- (4) Achos 3 yw—
- (a) pan allai'r hawlydd fod wedi ceisio ymwared drwy gymryd camau o'r fath o fewn cyfnod sydd wedi dod i ben erbyn hyn, a
 - (b) pan wyddai'r hawlydd neu pan ddylai'n rhesymol fod wedi gwybod, cyn diwedd y cyfnod hwnnw, bod ymwared o'r fath ar gael.
- (5) Achos 4 yw pan wneir yr hawliad ar seiliau—
- (a) sydd wedi eu rhoi gerbron y tribiwnlys yn ystod apêl gan yr hawlydd sy'n ymwneud â'r swm a dalwyd neu'r swm sy'n agored i'w dalu, neu
 - (b) sydd wedi eu rhoi gerbron ACC yn ystod adolygiad gan yr hawlydd sy'n ymwneud â'r swm a dalwyd neu'r swm sy'n agored i'w dalu, sy'n cael ei drin fel pe bai wedi ei ddyfarnu gan y tribiwnlys yn rhinwedd adran 184.
- (6) Achos 5 yw pan wyddai'r hawlydd, neu pan ddylai'n rhesymol fod wedi gwybod, am y seiliau ar gyfer yr hawliad cyn y diweddaraf o'r canlynol—
- (a) y diwrnod pan ddyfarnodd y tribiwnlys ynghylch apêl berthnasol y gellid bod wedi cyflwyno'r sail fel rhan ohoni (neu'r dyddiad y mae i'w thrin fel pe bai wedi ei dyfarnu felly);
 - (b) y diwrnod pan dynnodd yr hawlydd apêl berthnasol i'r tribiwnlys yn ôl;
 - (c) diwedd y cyfnod pan oedd gan yr hawlydd hawl i wneud apêl berthnasol i'r tribiwnlys.
- (7) Yn is-adran (6), ystyr "apêl berthnasol" yw apêl gan yr hawlydd sy'n ymwneud â'r swm a dalwyd neu'r swm sy'n agored i'w dalu.

- (8) Achos 6 yw pan dalwyd y swm o dan sylw neu pan fo'n agored i'w dalu—
- o ganlyniad i achos sy'n gorfodi talu'r swm hwnnw a ddygwyd yn erbyn yr hawlydd gan ACC, neu
 - yn unol â chytundeb rhwng yr hawlydd ac ACC sy'n setlo achos o'r fath.
- (9) Achos 7 yw—
- pan fo'r swm a dalwyd, neu'r swm sy'n agored i'w dalu, yn ormodol oherwydd camgymeriad wrth gyfrifo rhwymedigaeth yr hawlydd i dreth ddatganoledig, a
 - pan wnaed y camgymeriad oherwydd bod rhwymedigaeth wedi ei chyfrifo yn unol â'r arfer a oedd yn bodoli'n gyffredinol ar y pryd.
- (10) Nid yw achos 7 yn gymwys pan fo'r swm a dalwyd, neu'r swm sy'n agored i'w dalu, yn dreth ddatganoledig sydd wedi ei chodi'n groes i gyfraith yr UE.
- (11) At ddibenion is-adran (10), caiff swm o dreth ddatganoledig ei chodi'n groes i gyfraith yr UE os yw'r dreth ddatganoledig a godir, yn yr amgylchiadau o dan sylw, yn groes i—
- y darpariaethau sy'n ymwneud â rhydd symudiad nwyddau, personau, gwasanaethau a chyfalaf yn Nheitlau II a IV o Ran 3 o'r Cytuniad ar Weithrediad yr Undeb Ewropeaidd, neu
 - darpariaethau unrhyw gytuniad dilynol sy'n disodli'r darpariaethau a grybwyllir ym mharagraff (a).